

Suuren paaston neljännen viikon lauantai, vainajien muisto

Päivän epistola

(Hepr. 6: 9 – 12)

”Veljet, rakkaat ystävät, te olette kuitenkin tuo parempi maa, ja teitä odottaa pelastus. Olemme siitä varmoja, vaikka puhunkin näin. Eihän Jumala ole epäoikeudenmukainen, ei hän unohda teidän tekojanne eikä rakkauttanne, jota olette osoittaneet hänen nimeään kohtaan, kun olette palvelleet hänen pyhiään ja yhä palvelette heitä. Hartaasti vain odotamme, että te itse kukin loppuun asti yhtä innokkaasti haluatte kokea yhteisen toivomme täyttymisen. Älkää päästäkö itseänne veltostumaan, vaan seuratkaa niiden esimerkkiä, jotka ovat uskoneet ja kärsivällisesti odottaneet ja sen tähden saavat omakseen sen, minkä Jumala on luvannut.”

Tässä kohdassa kirjettä kirjoittajan sävy ei ole yhtä ankara kuin muualla. Kirjeen vastaanottajia ”odottaa pelastus”. Samalla kun kirjoittaja rohkaisee, hän kuitenkin varoittaa kirjeen vastaanottajia. ”Rakkaat ystävät” eivät saa langeta pois oikeasta opista ja toiminnasta. Kirjoittajat kuitenkin mainitsee yhden asian, joka kannattelee kirjeen kuulijoita / lukijoita. He ovat palvelleet ja edelleen palvelevat Kristuksen pyhiä. Palveleminen merkitsee jonkun toisen toiveen täyttämistä. Yksi kristillisen palvelemisen lähtökohdista on seurakunnan jumalanpalvelus. Niiden yhteydessä voitiin myös toimeenpanna konkreettista toisen palvelemista, esimerkiksi keräyksiä (vrt. keräykset Jerusalemin pyhille, Room. 15: 25; 1. Kor. 16: 1 – 2; 2. Kor. 8: 4). Hieman myöhemmin (Hepr. 10: 33b – 34a) hän mainitsee palvelutavat (”toiset jakoivat toveriensa kovan osan, te kärsitte yhdessä vankilaan teljettyjen kanssa, vrt. Tuomisunnuntain evankeliumi Matt. 25: 31 - 46)). Niissä Jumalan rakkaus tulee julki. Varhaiskirkossa kutsuttiin Kristukseen uskovia ”pyhiksi”.

Tuon innon, jolla kirjeen vastaanottajat olivat palvelleet pyhiä, tuli säilyä loppuun asti. Tämä into johtaisi ”toivomme täyttymiseen” eli pelastumiseen, pääsyyn taivasten valtakuntaan. Tekstimme viimeinen jae valmistaa kuulijoita / lukijoita myöhemmin luvussa yksitoista mainittuihin Vanhan testamentin henkilöihin, joiden esimerkkiä seurakuntalaisten tulisi seurata. He uskoivat ja kärsivällisesti odottivat Jumalan lupaamaa pelastusta. Tämän he saavat yhdessä meidän kanssamme (Hepr. 11: 40). Tämä pelastus tarkoittaa Kristuksen suorittamaa pelastustyötä, josta nämä luvun yksitoista luettelemat henkilöt ovat nyt osallisia.

Päivän evankeliumi

(Mark. 7: 31 – 37)

”Siihen aikaan Jeesus lähti Tyroksen seudulta ja tuli Sidonin ja Dekapoliin alueen kautta Galileanjärvelle. Siellä hänen luokseen tuotiin kuuro mies, joka ei pystynyt kunnolla puhumaan, ja häntä pyydettiin panemaan kätensä miehen päälle. Jeesus otti hänet erilleen väkijoukosta, pani sormensa hänen korviinsa, sylkäisi ja kosketti hänen kieltään. Sitten hän katsahti taivaalle, huokasi ja sanoi kuurolle: ”Effata.” Se merkitsee: aukene. Silloin miehen korvat aukenivat ja hänen kielensä vapautui, niin että hän puhui selkeästi. Jeesus kielsi ihmisiä kertomasta tästä kenellekään, mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he levittivät siitä tietoa. Kaikki olivat ylen määrin hämmästyksissään ja sanoivat: ”Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan.”

Jeesuksen paluu pakanallisen Tyroksen alueelta tapahtuu pakanallisen Dekapoliin alueen kautta. Juudea oli ”juutalaista” aluetta. Jo Galileassa oli muitakin kuin juutalaisia. Nyt mainitut alueet olivat ”juutalaisalueiden” ulkopuolella. ”Dekapoliin alueen kautta Galileanjärvelle” antaa vaikutelman, että Gennesaretia ei vielä ylitetty. Silloin oltaisiin vielä Dekapoliin pakanallisella alueella. Tällöin todennäköisesti kertomuksen parannettava mies oli pakana. Voi olla, että tällä kertomuksella Markus haluaa tuoda esille Jumalan sanan leviämisen alueelle, jossa ei ollut kuultu Jumalan sanaa (kuuro) eikä ylistetty Häntä (mykkä). Jeesuksen toiminta Tyroksen alueella ja paluu Dekapoliin kautta on näin ennakoanut myöhempiä pakanalähetystä.

Kuuro ja puhevikainen mies tuotiin Jeesuksen luo. ”Häntä pyydettiin panemaan kätensä miehen päälle.” Suomennos on oikein, mutta ei tuo esille yhtä erikoisuutta. Häntä pyydettiin laittamaan yksi käsi miehen päälle. Useissa erilaisissa käännöksissä käytetään sanasta käsi yksikkömuotoa. Tämä on poikkeus Markuksen evankeliumissa, yleensä kyse oli kahdesta kädestä (Mark. 5: 23; 6: 5; 8: 23).

Puhevikainen tai ”ei pystynyt kunnolla puhumaan” on alkuperäistekstin mukaan ”vaivoin puhuva”. Tämä sana on erittäin harvinainen kreikan kielessä. Septuagintan mukaisessa Vanhan testamentin käännöksessä se esiintyy vain kerran (nykyisen hepreasta tehdyn suomennoksen mukaan ”mykän kieli laulaa riemuaan”, vrt. Jes. 35: 6). Jos Markus on tietoisesti valinnut tämän sanan, niin hän haluaa osoittaa, että profeetta Jesajan ennustukset ovat nyt toteutumassa (vrt. esim. Jes. 35).

Miehen ottaminen erilleen väkijoukosta ja sormien laittaminen hänen korviinsa, sylkäisy ja kieleen koskettaminen sekä sana ”Effata” (arameaa: aukene) muodostavat uskonnollisen parantavan toimituksen. Sylkeä Jeesus käytti muulloinkin sokeiden parantamisessa (vrt. Mark. 8: 31; Joh. 9: 6).

Taivaalle katsominen ja sana Effata ovat rukousta Jumalalle. Jeesuksen huokaus on osoitus Hänen jumalallisesta myötätunnostaan sairasta (tai langennutta) ihmistä kohtaan. Sairas parantui.

Jeesus kielsi kertomasta parantumisesta. Todennäköinen ajatus Markuksen tekstissä on se, että Jeesus on paljon muutakin kuin parantaja. Totuus Jeesuksesta tulee ilmi vasta ristillä ja Hänen ylösnousemuksessaan. Ihmiset näkivät todellisen ihmeen ja siksi he kertoivat parantumisesta eteenpäin. Samalla he tietämättään piilottivat Jeesuksen todellisen tehtävän. Se, että Jeesus kieltää muista kertomasta Hänen hyvästä toiminnastaan, on esimerkki meille. Emme saa ylpeillä itsestämme. Varhaisen kirkon opettajat eivät kuitenkaan tuomitse niitä ihmisiä, jotka kertoivat Jeesuksen toiminnasta eteenpäin. Jotkut heistä jopa kehottavat kertomaan toisten ihmisten hyvyydestä, vaikka itse nämä ihmiset haluaisivat sen pysyvän salaisuutena.

Kansa lainasi tässä profeetta Jesajan tekstiä: ”Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan” (Jes. 35: 5), huomaa, että tämä on ”mykän kieli laulaa riemuaan” edeltävästä jakeesta. Nyt kansa todistaa profeetta Jesajan ennustusten toteutuvan Jeesuksen toiminnassa.

Epistola vainajien muistoksi

(1. Kor. 15: 47 – 57)

”Veljet, ensimmäinen ihminen on maallinen, maasta lähtöisin, toinen ihminen on taivaasta. Millainen tuo maallinen ihminen oli, sellaisia ovat kaikki maalliset ihmiset, ja millainen tuo taivaallinen ihminen on, sellaisia tulevat olemaan taivaalliset ihmiset. Ja niin kuin me nyt olemme maallisen ihmisen kaltaisia, niin me tulemme kerran taivaallisen ihmisen kaltaisiksi. Sen sanon, veljet, ettei liha ja veri voi saada omakseen Jumalan valtakuntaa ja ettei katoava voi saada omakseen katoamattomuutta. Nyt ilmoitan teille salaisuuden: Me emme kaikki kuole, mutta kaikki me muutamme, yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasuunan soidessa. Pasuuna soi, ja kuolleet herätetään katoamattomina ja me muut muutamme. Tämän katoavan on näet pukeuduttava katoamattomuuteen ja kuolevaisen kuolemattomuuteen. Mutta kun katoava pukeutuu katoamattomuuteen ja kuolevainen kuolemattomuuteen, silloin toteutuu kirjoitusten sana: - Kuolema on nielty ja voitto saatu. Missä on voittosi kuolema? Missä on pistimesi, kuolema? Kuoleman pistin on synty, ja synnin voimana on laki. Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!”

Tekstimme alussa Paavali käyttää termejä maallinen ja taivaallinen. Näin hän kuvaa sitä elämänpiiriä, mihin Adam ja Kristus kuuluivat. Samanlainen termi on esimerkiksi suomalainen, sillä voidaan määritellä kyseisestä ihmisestä jotakin.

Adam ja Kristus kumpikin edustavat ihmisenä olemisen mahdollisuutta. Tässä esitetään meidän todellisuutemme, me olemme sitä, mitä Adam oli ja meillä on mahdollisuus tulla sellaiseksi, millainen Kristus on.

”Ja niin kuin me nyt olemme maallisen ihmisen kaltaisia, niin me tulemme kerran taivaallisen ihmisen kaltaisiksi.” Nykyinen suomennos ei ole uskollinen alkuperäistekstille. Sana ei ole alkuperäiskielellä kaltainen vaan kuva, niin kuin aikaisemmissa suomennoksissa on käännetty. Meillä on Adamin mukaisesti maallinen ruumis, mutta ylösnousemuksessa me saamme samanlaisen ylösnousemusruumiin, kuin Kristuksella on. ”Liha ja veri” viittaavat maalliseen, heikkoon ja epätäydelliseen ruumiiseen.

Paavali odotti Kristuksen toisen tulemisen tapahtuvan nopeasti. Hän oletti, että kaikki tuolloin eläneet eivät edes kuole ennen Kristuksen toista tulemistä. Mutta Kristuksen toisen tulemisen yhteydessä kaikki, niin elävät kuin ruumiillisen kuoleman kohdanneet, ovat samassa paikassa. ”Viimeisen pasuunan soiminen” liittyy juutalaiseen lopun ajan kuvaukseen (Joel 2: 1; Sef. 1: 16).

”Nyt ilmoitan teille salaisuuden” merkitsee Jumalan pelastussuunnitelman paljastamista ihmisille. Katoavasta tulee katoamaton ja kuolevaisesta kuolematon. Tällä Paavali kuvaa muutosta, joka tulee elossa olevan ihmisen osaksi Kristuksen toisen tulemisen tapahtuessa. Paavali lainaa tässä sekä profeetta Jesajaa (Jes. 25: 8) ja profeetta Hooseaa (Hoos. 13: 14). Jälkimmäiseen lainaukseen hän on lisännyt sanan voitto. Nyt Paavali kirjoittaa kuolemasta, synnistä ja laista. Näistä asioista Paavali kirjoitti paljon Rooman seurakunnalle (Room. 3: 20; 7: 7 – 8: 2). Sitten Paavali toteaa, että meidän voittomme kuolemasta tulee Jeesuksen Kristuksen toiminnasta.

Meidän maallinen ruumiimme on kuolevainen. Tämän asian tuo julki synti, joka erottaa meidät Jumalasta (elämästä). Sen takia kuolema voi ”pistää meitä”. Kristittynä oleminen ei ole vain syntien anteeksi saamista tai olemalla hyvä. Todellinen kristillisyyks on sitä, että me olemme Jumalalle eläviä.

Pyhä Johannes Krysostomos käyttää tämän epistolan yhtä kohtaa pääsiäisaarnassaan. Nykyinen suomennos on: ”Missä on voittoni, kuolema? Missä on pistimesi kuolema?” (1. Kor. 15: 55). Eri

kreikkalaiset tekstit ovat muodoltaan hieman erilaisia. Samoin erilaiset käännökset hieman vaihtelevat tekstiltään. Tekstin voisi kääntää seuraavasti: ”Missä sinun pistimesi, tuonela? Missä sinun voittosi, tuonela?” Johannes Krysostomoksen pääsiäissaarnan tämä kohta on suomennettu: ”Missä on pistimesi tuonela? Missä on voittosi, kuolema?”

Evangeliumi vainajien muistoksi on sama kuin suuren paaston toisena lauantaina, voit lukea sen ja sen kommentaarit sieltä.